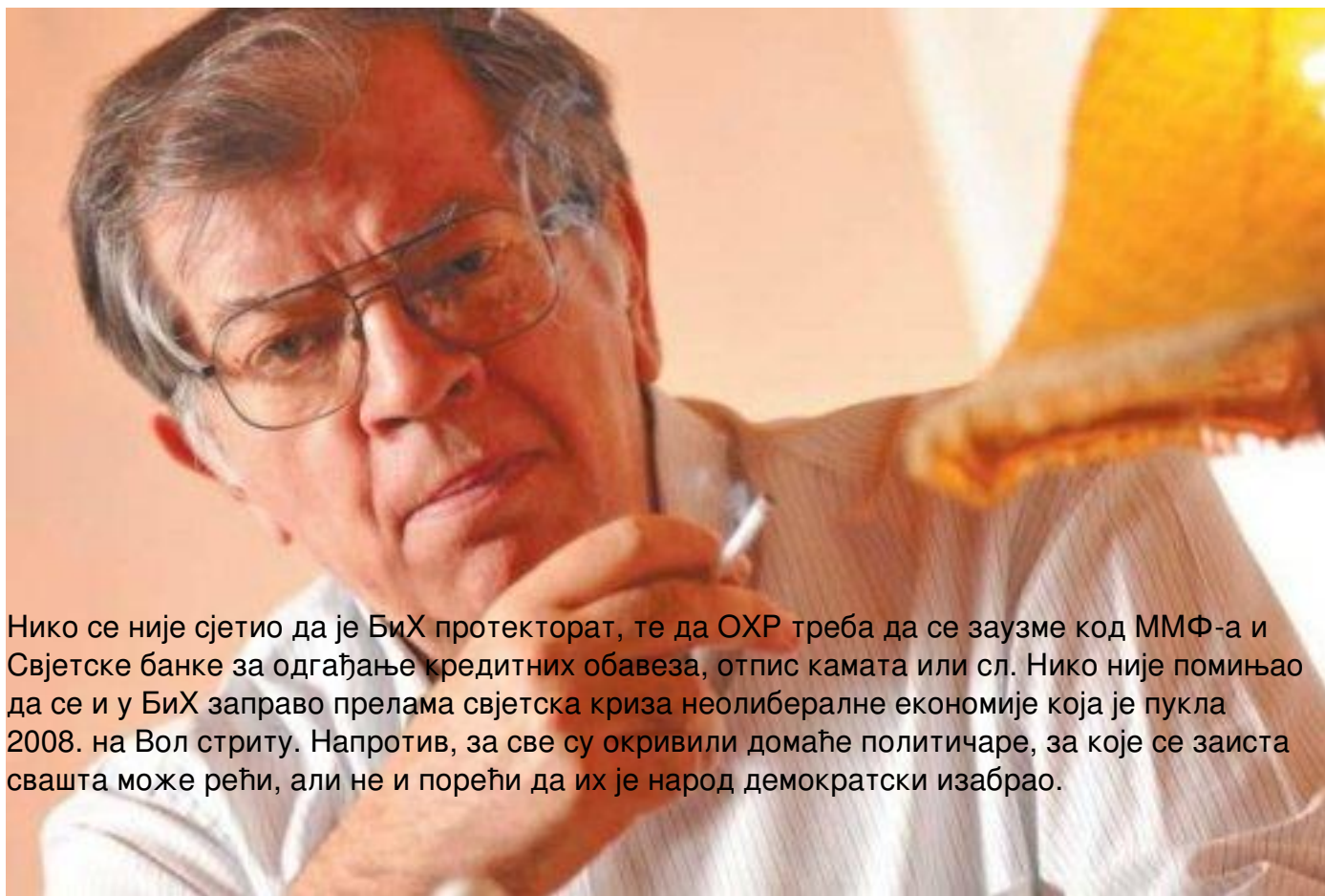

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

Организатори протеста у Федерацији БиХ желе да на улици сруше власт која има изборни легитимитет и доведу гарнитуру која би била по мјери спољних сценариста и режисера, упозорава у интервјуу Срни политиколог Ненад Кеџмановић.

Ко су, према Вашем мишљењу, инспиратори протеста у Федерацији БиХ, који су прерасли у nerede?

Током прошле године западни политичари и експерти, ангажовани око БиХ, понављали су процјену да ће почетком ове године доћи до социјалних немира. Истовремено, нико од тих забринутих ауторитета није апеловао да се овдје упути међународна помоћ.

Нико се није сјетио да је БиХ протекторат, те да ОХР треба да се заузме код ММФ-а и Свјетске банке за одгађање кредитних обавеза, отпис камата или сл. Нико није помињао да се и у БиХ заправо прелама свјетска криза неолибералне економије која је пукла 2008. на Вол стриту. Напротив, за све су окривили домаће политичаре, за које се заиста свашта може рећи, али не и порећи да их је народ демократски изабрао.

Да су поменуте спољне процјене заправо "самоиспуњавајуће прогнозе", упозоравали су многи домаћи аналитичари, па и ја у више наврата. И, ево, почело је управо према општем сценарију тзв. обојених револуција, који је прилагођен овдашњим

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

специфичностима.

Опште је да мања, споља организована и обучена екипа младих људи из НВО сектора, покрене бунт. Повод треба да буде неполитички да би привукао што већи број људи, без обзира на националне, социјалне, страначке, генерацијске и друге подјеле. Циљ је рушење на улици власти која има изборни легитимитет народа и довођење на власт гарнитуре која би била по мјери спољних сценариста и режисера.

Оно што је у Београду 2000. био "Отпор", касније у Украјини – "Пора", то је сада у Федерацији "Удар".

Према правилу, то се изводи у пријестоници, са милионским становништвом, коју сви грађани доживљавају као свој главни град. Једнонационално Сарајево, међутим, више од пола популације БиХ не доживљава тако и зато није упалио прошлогодишњи покушај да се протест поводом ЈМБГ прошири и на РС и "Херцег-Босну".

Зато се сада покушало на више кантоналних центара истовремено - у Тузли, Зеници, Мостару и Сарајеву, али је опет све остало у границама бошњачког дијела Федерације.

Да ли то значи да су нагло стали зато што су послије другог неуспјеха одустали?

Нагли, истовремени прекид у свим жариштима указује само на то да је све координисано, али спољни ментори и унутрашњи извршиоци сваки неуспјех третирају као корисно искуство. Према упутствима из приручника Џима Шарпа, они можда већ сада заједно сједе и анализирају гдје се погријешило, шта треба промијенити итд. да би сљедећи покушај дао резултат. Дакле, нису одустали. Покушаће поново за мјесец, два или три.

Зашто не раније, док је температура још висока?

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

Потребно је вријеме за анализу и припрему, а и температура је нагло опала. Јавност је огорчена због насиља, пљачке, разбијања, рушења и паљења, јер је то и код социјално угрожених људи оживјело стравичне слике рата, које су ипак веће зло од свих других недаћа.

Према изворном Шарповом сценарију, то је требало да буду ненасилни протести, али Бошњаци нису Чеси да праве "плишане побуне", да мирно, стрпљиво и дисциплиновано стоје на тргу. Зато је за "Босанце" била предвиђена тврђа варијанта, али се изгубило из вида да се овдје током 18 година мира владају предратне тензије, да се непрестано стрепи од новог рата. Ето, у томе су, рецимо, погријешили.

Је ли то њихова једина и највећа грешка?

Највећа грешка је очекивање да се немири прелију у Републику Српску, односно да социјално-класно јединство надвлада етничко-ентитетску подијељеност. Сличних покушаја било је и раније. Најприје се вјеровало да ће се људи одмах послје рата, уз обилату спољну подршку, окренути економији, потрошњи и материјалном стандарду, те да ће то релативизовати националне подјеле.

Касније су опет били заврнули славину међународне финансијске помоћи, рачунајући да ће нас сиромаштво интернационално ујединити. Ниједно није упалило. Економија заиста ужива примат, али само под условом да се људи осјећају безбједни.

Све док се Српској из Сарајева /Вашингтона, Брисела/ буде пријетило укидањем, даљим отимњем надлежности, централизацијом, уставном реФормом, ревизијом Анекса ИВ, духом дејтона и сл.. ништа се оданде неће прелити.

Који су истински разлози протеста – да ли је то социјални бунт или је у позадини захтјева настојање за уставном прекомпозицијом БиХ?

Оправдано социјално незадовољство због незапослености, ниских плата, мизерних пензија и сл. постоји данас у цијелом региону, у Европи и глобално. Зато се тај проблем

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

и не може ријешити локално смјенама гарнитура на власти или довођењем иностраних стручњака.

Нико и не нуди неки увјерљив рецепт, осим штедње, одрицања и нових отпуштања све док свјетска привреда не изађе из рецесије. Да су људи очајни, поготово када се суоче са све већим социјалним разликама, које је и код нас донијела неолиберална економија, може се разумјети, али када у току протеста почну да се провлаче препознатљиве политичке поруке, онда видите да ту нису чиста посла.

На које поруке конкретно мислите?

Рецимо, нови реис Хуснија Кавазовић усред протеста за медије каже да су "за све проблеме криви творци уставноправног устројства БиХ". Затим, "Удар" на свом сајту објављује да је "једино рјешење повратак на устав из 1992". Даље, "неко" из масе носи транспарент "Овдје смо већ правили ЗАВНОБиХ, па ћемо поново!".

А Фахро Радончић, као водећи бошњачки тајкун, безрезервно подржава сиромашне, а као министар унутрашњих послова чека да изгоре два спрата у згради Предсједништва БиХ да би полиција прешла у акцију. Очигледно је стрпљиво чекао да компањони социјални бунт преусмјере на национално-политички терен.

Шта би било да је окупљање кренуло даље, да је достигло критичну масу и потребну температуру, те да је неколико десетина хиљада Бошњака кренуло на ентитетске границе око Сарајева, надомак Тузле, Зенице и Мостара и да су - с друге стране - мобилисани полиција и грађани и да су спонтано кренули да бране Српску? Нашли бисмо се поново у грађанском рату.

Коме је то требало?

Можда изнутра посвађаним бошњачким коалиционим властима које због тога заиста трпе драматичну кризу повјерења својих бирача и панично траже излаз у антагонизацији за Српском и Србима. А можда и тзв. међународном фактору, који у

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

новим сукобима у БиХ тражи повод за спољну интервенцију и наметање уставног преуређења. Коначно, централизацију БиХ хоће и једни и други.

Да ли се Српска и овом приликом потврдила као "бољи ентитет"?

Сарајевски новинар Златко Диздаревић ове догађаје је, наводно, прокоментарисао: "Јесте да не волим ни Додика ни Републику Српску, али морам да признам да могу само да нам импонују као способан лидер и уређена држава у односу на ово што ми овдје имамо и што не личи ни на шта".

Федерација БиХ се од прошлих избора далеке 2010. заиста налази у хаосу безвлашћа, које три и по године производи Златко Лагумџија уз свесрдну подршку Инџка и екс-амбасадора САД Муна. Мислим да је то прелило чашу иначе пуну социјалног незадовољства.

Ко би онда међу бошњачким политичарима могао да буде кооперативнији од Лагумџије?

Он напросто није успио да изведе пројекат да постизборним акробацијама најприје избаци из игре ХДЗ, а у другом кораку и СНСД. Сада се као фаворит сам намеће "честити" Фахрудин Радончић, који је подржао демонстранте док нису претјерали, а онда их је одлучно растјерао сузавцем.

Пише: Ненад Кеџмановић
среда, 12 фебруар 2014 19:55

